

HRVATSKI VOJNIK

PRINTED IN CROATIA

0 2 1 0 9

ISSN 1330 - 500X

9 17713301500003

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

U PRIGODI DANA OSRH
I DANA HKoV-a
POKLANJAMO PLAKAT

GOMBR

SAMOSTALNE SATNIJE U POTPORI BRIGADE

51. MEĐUNARODNO VOJNO HODOČAŠĆE U LURD

Povijest
ratovanja

Ministar Vukelić u Mađarskoj
SURADNJA MAĐARSKIH I
HRVATSKIH STRUČNJAKA
VEĆ OVAJ MJESEC

GLOBALNA FINANCIJSKA KRIZA

VOJNA TEHNIKA / MORH / OSRH / MAGAZIN

HRVATSKI VOJNIK

KONJANIŠTVO
- rod vojske
nestao u vjhorima
povijesti

U povodu Dana Oružanih snaga RH i Dana Hrvatske kopnene vojske

Ministarstvo obrane i Oružane snage RH

pozivaju vas u

Karlovac od 25. do 27. svibnja, od 10 do 20 sati

- na Dane otvorenih vrata u vojarnu "Domobranska" i na ŠRC "Korana"
 - razgledajte naoružanje, vojnu tehniku i opremu te simulacijske vježbe
 - upoznajte se s projektima privlačenja osoblja u OSRH
- u Dom Oružanih snaga "Zrinski" na izložbu fotografija iz Domovinskog rata
 - u Zorin dom na izložbu antiratnih panoa
- na Korzo, gdje će se održati koncert Orkestra OSRH (27. svibnja, od 11 sati)

Pozivamo vas na središnju svečanost:

Dan Oružanih snaga RH i Dan HKoV-a, 28. svibnja, od 17,30 sati

ŠRC "Korana", stadion "Branko Čavlović-Čavlek"

- svečano postrojavanje Oružanih snaga
 - atraktivni letački program
 - padobranski skokovi
- vojne vježbe Bojne za specijalna djelovanja i Vojne policije

Počastite se vrhunskim vojničkim grahom i osvežite besplatnim pićem.

Na ŠRC "Korana" od 25. do 28. svibnja, od 10 do 20 sati, prvi put razgledajte:

- novo borbeno oklopno vozilo
- novu hrvatsku jurišnu pušku
- novu odoru Oružanih snaga

Dobrodošli!

www.morh.hr

5

Potpisan Sporazum o nabavi nove jurišne puške

Na temelju prvog Ugovora OSRH će do kraja tekuće godine preuzeti 1000 kompleta jurišne puške VHS po cijeni od 10 700 kuna po kompletu. Uz pušku, koja ima dvije inačice (kratka i duga cijev), komplet uključuje i sedam spremnika, remen, pribor za čišćenje te upute za uporabu

MNOGO NACIJA, JEDAN BOŽJI NAROD

8

GOMBR 12

Samostalne satnije u potpori brigade

Izvidnička satnija
Zapovjedna satnija
Satnija veze
Logistička satnija

Naslovnicu snimio Davor KIRIN

MORH I OSRH

- 4 **MINISTAR VUKELIĆ U MAĐARSKOJ**
Suradnja mađarskih i hrvatskih stručnjaka već ovaj mjesec
- 6 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Podtajnik UN-a čestitao hrvatskim vojnicima na profesionalnosti
- 7 **ORIJENTACIJSKI TEČAJ NADZORA NAORUŽANJA**
"Dayton, članak IV."

VOJNA TEHNIKA

- 16 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 20 **FINANCIJSKA KRIZA**
Globalna financijska kriza (II. dio)
- 23 **ZRAKOPLOVSTVO**
Harrieri u Afganistanu
- 24 **MORNARICA**
Bespilotne iznad mora (II. dio)
- 25 **VOJNA POVIJEST**
Suhoj Su-15

MAGAZIN

- 26 **PODLISTAK**
Argentina 1976.
- 28 **DOMOVINSKI RAT**
Iz JNA o događajima u Borovu Selu - 2. svibnja 1991. (III. dio))
- 29 **DUHOVNOST**
Prijatelj
- 30 **INFORMATOR**
Biblioteka, vremeplov, filmoteka, infokutak
- 31 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Bomba s Ravnica

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

Osim o bilateralnoj suradnji, ministri obrane su razgovarali i o mađarskim iskustvima u korištenju fondovima NATO-a te natjecanju gospodarstvenika za projekte odnosno poslove NATO-a. To je posebno važno za Hrvatsku, koja, napomenuo je ministar, želi što prije svladati sve tehnike pripreme projekata za fondove NATO-a

Suradnja mađarskih i hrvatskih stručnjaka već ovaj mjesec

Ministar obrane Republike Hrvatske Branko Vukelić sastao se 19. svibnja u mađarskom gradu Kaposvaru s ministrom obrane Republike Mađarske, Imrom Szekeresom. Bio je to i prvi posjet ministra Vukelića otkad je Hrvatska postala punopravnom članicom NATO saveza. Osim o bilateralnoj suradnji, ministri obrane razgovarali su i o mađarskim iskustvima u korištenju fondovima NATO-a te natjecanju gospodarstvenika za projekte odnosno poslove NATO-a. To je posebno važno za Hrvatsku, koja, napomenuo je ministar Vukelić u izjavi za medije, želi što prije svladati sve tehnike pripreme projekata za fondove NATO-a. "Želimo što prije i što kvalitetnije pripremiti projekte kada je riječ o vojnoj infrastrukturi s kojima ćemo kandidirati za fondove NATO-a, ali isto tako želimo dati maksimalnu potporu hrvatskim poduzetnicima i gospodarstvenicima u njihovoj pripremi i kandidaturi za natječaje u poslovima opskrbe NATO-a", rekao je ministar Vukelić. Istaknuo je kako je s mađarskom stranom dogovoreno da, s tim u vezi, već ovaj mjesec započne suradnja mađarskih i hrvatskih stručnjaka.

Nakon zajedničkog sastanka, za ministra Vukelića priređen je i svečani doček na središnjem kapošvarskom trgu, gdje je bila

postrojena počasna postrojba mađarske vojske. Obraćajući se građanima Kaposvara i pripadnicima mađarske vojske, dvojica su ministara istaknula više nego dobru dugogodišnju suradnju dviju prijateljskih zemalja. Pozdravivši ulazak Republike Hrvatske u NATO savez, mađarski ministar obrane rekao je da je time još više ojačala sigurnost Europe. "Do sada smo se sastajali kao prijatelji, a sada i kao prijatelji i kao saveznici", dodao je ministar Szekeres. Upozorio je i na dobru suradnju oružanih snaga naših dviju zemalja u Afganistanu te istaknuo kako za rad naših vojnika u misiji ISAF čuje samo riječi pohvale.

Ministar Vukelić je zahvalio na potpori koju je Mađarska davala Hrvatskoj i to od samog početka stvaranja naše neovisnosti, kao i na našem putu u NATO i EU, te podsjetio na duge hrvatsko-mađarske povijesne veze. Mađarska i Hrvatska, rekao je ministar Vukelić, mogu biti primjer mnogim državama kako se grade mostovi prijateljstva i suradnje. Obrambenu suradnju Mađarske i Hrvatske ocijenio je izuzetno bogatom i sveobuhvatnom. Godišnje se provede gotovo 40 bilateralnih aktivnosti. Ministar Vukelić je također istaknuo kako vjeruje da će suradnja između Mađarske i Hrvatske biti još veća, i to na obostrano zadovoljstvo. ■

Na temelju prvog Ugovora OSRH će do kraja tekuće godine preuzeti 1000 kompleta jurišne puške VHS po cijeni od 10 700 kuna po kompletu. Uz pušku, koja ima dvije inačice (kratka i duga cijev), komplet uključuje i sedam spremnika, remen, pribor za čišćenje te upute za uporabu

Potpisan Sporazum o nabavi NOVE JURIŠNE PUŠKE

Ministar obrane RH Branko Vukelić i direktor tvrtke HS Produkt Željko Pavlin potpisali su 15. svibnja, u prostorijama Zapovjedništva HKoV-a u Karlovcu, Okvirni sporazum o nabavi jurišne puške VHS za potrebe opremanja Oružanih snaga RH, kao i Ugovor koji se odnosi na prvu fazu tog opremanja.

Uz ministra obrane Branka Vukelića, potpisivanju Ugovora nazočili su i državni tajnik MORH-a Željko Goršić, načelnik GSOSRH-a general zboru Josip Lucić, načelnik Uprave za materijalne resurse Darko Polanec, zapovjednik HKoV-a general-pukovnik Mladen Kruhljac, suvlasnici HS Produkta Ivan Žapčić i Marko Vuković, te ostali predstavnici

MORH-a, OSRH-a i tvrtke HS Produkt. Potpisivanje je uslijedilo nedugo nakon što je zajednička komisija sastavljena od stručnjaka iz OSRH-a i HS Produkta uspješno testirala pušku po standardima NATO-a.

Na temelju prvog Ugovora OSRH će do kraja tekuće godine preuzeti 1000 kompleta jurišne puške VHS po cijeni od 10 700 kuna (uključujući i PDV) po kompletu. Uz pušku, koja ima dvije inačice (kratka i duga cijev), komplet uključuje i sedam spremnika, remen, pribor za čišćenje te upute za uporabu.

Potpisan je i Okvirni sporazum na temelju kojega se stvaraju preduvjeti za moguće daljnje narudžbe u sljedeće četiri godine. Procjenjuje se da bi za

kompletnu opremu svih pripadnika OSRH-a i pričuvu u sljedećim godinama moglo biti isporučeno do 20 000 primjeraka jurišne puške, a tvrtka HS Produkt i MORH će i dalje će zajednički raditi na njezinu razvoju. Daljnji ugovori potpisivat će se ovisno o potrebama, zahtjevima i financijskim mogućnostima MORH-a.

Potpisanje Sporazuma i Ugovora ministar Vukelić je nazvao velikim događajem ne samo za MORH i HS Produkt, te grad Karlovac i županiju, nego i za cijelu Hrvatsku. "Ugovori su još jedan korak prema ostvarenju ideje da osobna oprema hrvatskog vojnika bude najkvalitetniji, najsuvremeniji i - hrvatski proizvod", rekao je ministar Vukelić. ■

PODTAJNIK UN-a čestitao HRVATSKIM VOJNICIMA na profesionalnosti

U području misije UNDOF 8. i 9. svibnja boravio je podtajnik UN-a za mirovne operacije, Alain Le Roy. Podtajnik UN-a sastao se sa zapovjednikom misije general-bojnikom Wolfgangom Jilkeom, koji ga je izvijestio o aktivnostima u misiji te ga upoznao sa zapovjednicima postrojbi i kontingenta koji u misiji sudjeluju, među njima i zapovjednikom hrvatskog kontingenta pukovnikom Vedranom Grublješićem. Podtajnik UN-a je u pratnji generala Jilkea i pukovnika Grublješića obišao područje odgovornosti i zonu ophodnji naše bojne.

Tijekom obilaska položaja na kojemu su smješteni naši vojnici, podtajnika UN-a dočekaio je svečani postroj i predan mu je prijava. Podtajnik Le Roy izrazio je zadovoljstvo zatečenim stanjem te osobito profesionalnošću i stegom hrvatskih vojnika, čestitajući na iznimnom vojničkom dojmu koji je na njega ostavio hrvatski kontingent. Njegove je dojmove

dijelio i general Jilke, koji je izjavio da se hrvatski kontingent, iako najkraće u misiji, nametnuo kao jedna od njegovih čvršćih karika.

OJI

Predavanje generala Ertla na HVU

U sklopu višednevnog posjeta Republici Hrvatskoj, general zbora u mirovini Roland Ertl održao je 13. svibnja na HVU predavanje na temu: "Regionalni aspekti sigurnosti".

General Ertl obnašao je niz dužnosti u Oružanim snagama Republike Austrije, ima iza sebe više od četrdeset godina vojničke karijere, a obnašao je i dužnost načelnik GSOS Republike Austrije.

U pratnji vojnog izaslanika Republike Austrije brigadnog generala Manfreda Sulzgrubera i načelnika Službe za međunarodnu obrambenu suradnju Davora Čutića, visokog je gosta dočekaio ravnatelj HVU-a general-bojnik Mirko Šundov sa svojim najbližim suradnicima.

U maloj dvorani Časničkog doma, predavanju su nazočili polaznici RŠ "Ban Josip Jelačić", polaznici ZŠŠ "Blago Zadro", čelnici ustrojbenih cjelina Ravnateljstva HVU, načelnici katedri Dekanata HVU i nastavnici pojedinih katedri Dekanata HVU.

General Ertl je govorio o pravnim temeljima UN-a, kao i o poveznici UN-a, NATO-a i EU-a u sigurnosnom okruženju.

Ravnatelj HVU-a uputio je visokom gostu riječi zahvale i uručio mu protokolarni dar.

Z. LOVAŠEN

Hotel "Zagreb"
Duičovo, Put Duičova 23
21000 Split

Tel.: 021 / 353-260, 353-333
Fax: 021 / 353-202, 353-261
E-mail: hotel.zagreb@mohr.hr

MINISTARSTVO OBRANE RH
Služba za gospodarenje nekretnošću

Tečaj je osim u sjedištu RACVIAC-a, u vojarni "Vitez Damir Martić" u Rakitju, provoden i na lokacijama vojarni "Gašinci" i "Našice", gdje su polaznike i predavače primili zapovjednici četiri bojne Gardijske oklopno-mehanizirane brigade – Oklopne bojne te *Kuna*, *Sokolova* i *Puma*

"Dayton, članak IV."

U suorganizaciji RACVIAC-a – Središta za sigurnosnu suradnju i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) od 4. do 15. svibnja provodio se Orijehtacijski tečaj nadzora naoružanja prema članku IV. – Aneks 1-B Daytonskog sporazuma. Taj intenzivni tečaj pohađalo je 33 službenika, časnika i dočasnika iz ministarstava i verifikacijskih agencija Jugoistočne Europe, a kao asistenti na tečaju su sudjelovali i časnici i dočasnici iz verifikacijskih središta oružanih snaga Njemačke, Švicarske, SAD-a i Velike Britanije. Tečaj je imao dva dijela: teoretski dio održan je u sjedištu RACVIAC-a, u vojarni "Vitez Damir Martić" u Rakitju, a praktični dio, tj. simulacije vojne inspekcije i pratnje, u vojarnama OSRH u Gašincima i Našicama. Orijehtacijski tečaj "Dayton, članak IV." petnaesti je po redu tečaj koji zajedno organiziraju RACVIAC i OESS, što svjedoči o izvanrednoj suradnji tih dviju organizacija.

Tečaj je temeljen na odredbama o subregionalnom nadzoru naoružanja Daytonskog sporazuma, tj. članku IV. iz 1996., koji su potpisale BiH, Crna Gora, Hrvatska i Srbija. Svrha tečaja bila je upoznati polaznike tečaja s povijesnim razvojem nadzora naoružanja i odredbama članka IV. Daytonskog sporazuma te im omogućiti praktičnu vježbu – simulaciju nadzora naoružanja, u kojoj su imali mogućnost sudjelovati kao članovi vojno-inspekcij-skog tima i pratećeg tima.

Tečaj je prvog dana otvorio direktor RACVIAC-a Nedžad Hadžimusić, koji je polaznicima izrazio dobrodošlicu u Hrvatsku i zaželio im uspješan tečaj. Na teoretskom dijelu tečaja, prvo je predavanje održao dr.sc. Hans Vetschera iz Središta za obuku za operacije potpore miru (PSOTC) iz Sarajeva, koji je objasnio polaznicima povijesni razvoj nadzora naoružanja i OESS-a. Pukovnik Helmut Kruse iz OESS-a

predavao je o nastanku Daytonskog sporazuma i njegovim odredbama. Uslijedila su izlaganja časnika iskusnih u provođenju nadzora naoružanja iz regionalnih verifikacijskih agencija: bojnika V. Radmilovića iz Crne Gore, pukovnika R. Đukanovića i bojnika E. Oprašića iz BiH, bojnika V. Funarića iz Hrvatske te nadnarednika S. Wilsona iz Velike Britanije, koji je polaznicima tumačio razlike između provođenja inspekcije naoružanja po CFE ugovoru i po Daytonskom sporazumu. Terensku inspekciju nadgledali su pukovnik Marijan Jozić iz Verifikacijskog središta MORH-a i bojnik Emin Oprašić iz Oružanih snaga BiH.

U vojarni "Gašinci" polaznike su primili pukovnik Anto Andrijić iz Oklopne bojne GOMBR i pukovnik Denis Tretinjak iz Tenkovske bojne *Kune*. Na drugoj lokaciji inspekcije, u vojarni "Našice", polaznike je primio bojnik Antun Šaf iz 1. mehanizirane bojne *Sokolova*, a bojnik Robert Horvat, i sam polaznik tečaja, kratko je predstavio i svoju 2. mehaniziranu bojnu *Pume*. ■

I teoretski i praktični dio tečaja odrađen je uspješno i profesionalno, a polaznici su osim predavanja i praktičnog iskustva stekli i nova poznanstva te ocijenili da će im tečaj pomoći u daljnjem obavljanju vojnih inspekcija i inspekcij-skih pratnji prema odredbama Daytonskog sporazuma

Praktični dio, tj. simulacije vojne inspekcije i pratnje provedene su u vojarnama OSRH u Gašincima i Našicama

Napisala i snimila **Marija ALVIR**

Tijekom boravka u Lurdu, a prema ocjenama mnogih važnih sudionika koji su odali priznanje čelnicima našeg izaslanstva, Hrvatska se i ove godine pokazala izvrsnim organizatorom. To se prije svega odnosi na Vojni ordinarijat u RH, u čijoj je "režiji" održana i međunarodna misa za sve hodočasnike, središnji događaj cijelog hodočašća.

Okupljeni oko Kristova oltara i sjedinjeni u vjeri, dokazali smo da je mnogo nacija doista jedan Božji narod, baš kao što su hrvatski branitelji, sjedinjeni u želji za samostalnom i neovisnom Hrvatskom, dokazali da uistinu nema veće ljubavi nego dati svoj život za druge

Mnogo nacija,

“Mnogo nacija, jedan Božji narod” geslo je ovogodišnjeg, 51. međunarodnog vojnog hodočašća u Lurdu, na kojemu su po sedamnaesti put sudjelovali pripadnici hrvatske vojske i policije te branitelji i članovi braniteljskih udruga. Zajedno s njima hodočastili su predstavnici hrvatskih vatrogasnih i povijesnih postrojbi, kao i pripadnici Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

U ime Ministarstva obrane u Lurdu je došao državni tajnik Mate Raboteg, a u ime Ministarstva unutarnjih poslova Ivica Franić. U sastavu našeg izaslanstva u Lurdu su bili i veleposlanik RH u Francuskoj, Mirko Galić, te vojni izaslanik, pukovnik Andrija Šakić. Zapovjednik hodočašća bio je brigadni general Drago Matanović, a njegov zamjenik brigadni general Frane Tomičić, koji

će iduće godine predvoditi hrvatske hodočasnike.

U duhu zajedništva

Nakon misnog slavlja, koje je na Zagrebačkom velesajmu predvodio vojni ordinarij biskup Juraj Jezerinac, iz Zagreba je 12. svibnja put Lurda krenulo oko 1300 hodočasnika. Raspoređeni u 32 autobusa, ponovno su se svi zajedno okupili u Avignonu, na euharistiji u katedrali Notre-Dame des Doms, koju je predvodio generalni vikar Vojnog ordinarijata mons. Josip Šantić, a propovijedao je vojni kapelan don Milenko Majić. U nastavku putovanja preko Montpelliera i Narbonnea zaustavili smo se u Carcassonneu, poznatom vinarskom i turističkom mjestu, u kojemu smo imali priliku razgledati najveću srednjovjekovnu

utvrdu u Europi. Potom smo stigli u Lurdu, naše krajnje odredište.

Dugi put do Lurda i natrag, osim u zajedničkom druženju, proveli smo i u zajedničkoj molitvi, a tako je bilo i tijekom boravka u tom čuvenom marijanskom svetištu. Prvo jutro u Lurdu sudjelovali smo na misi u crkvi sv. Bernardice, na kojoj je propovijedao vojni kapelan o. Vladislav Mandura. U toj crkvi u hrvatskoj organizaciji služena i međunarodna misa za sva izaslanstva koja govore slavenskim jezicima. Predvodio ju je biskup Jezerinac, evanđelje je čitao ukrajinski biskup, a propovijedao je biskupski vikar za pastoral fra Ivan Nimac.

Okupljeni u zajedništvu, svatko sa svojim mislima i željama, molili smo i ispred Špilje ukazanja, gdje je predvodio hrvatsko nacionalno misno slavlje i

jedan Božji narod

Ove je godine među hodočasnicima iz 64 zemlje svijeta bilo i 1300 hrvatskih

propovijedao biskup Jezerinac, a potom je general Matanović zapalio hrvatsku zavjetnu svijeću. U crkvi sv. Bernardice održano je i pokorničko bogoslužje, koje je predvodio mons. Šantić, a za sve koji su se željeli ispovjediti na tom svetom mjestu bila je to prilika koja se ne

propušta. Takva je bila i procesija sa svijećama – impresivan doživljaj i za one koji su u toj veličanstvenoj rijeci svjetlosti sudjelovali u više navrata. Dakako, svi hodočasnici sudjelovali su i na svečanosti otvorenja Međunarodnog vojnog hodočašća u bazilici sv. Pija X., kao i u procesiji s presvetim oltarskim sakramentom na Trgu Esplanade, središnjem mjestu svetišta, a naše je izaslanstvo pred spomenikom na Trgu Peyramale odalo počast svim poginulim vojnicima.

Tijekom boravka u Lurdu naši su hodočasnici, kao i svi ostali, mogli sudjelovati i u brojnim drugim događanjima što su ih organizirale različite zemlje, a prema ocjenama mnogih važnih sudionika koji su odali priznanje čelnicima našeg izaslanstva, Hrvatska se i ove godine pokazala izvrsnim organizatorom. To se prije svega odnosi na Vojni ordinarijat u RH, u čijoj je "režiji" održana i međunarodna misa za sve hodočasnike. Bio je to ujedno središnji događaj, vrhunac cijelog hodočašća, a na nedjeljnoj misi, održanoj uoči ceremonije zatvaranja 51. međunarodnog vojnog hodočašća, u bazilici Pija X. okupili su se brojni hodočasnici iz 64 zemlje svijeta. Podzemna bazilika, koja može primiti i do 30 tisuća hodočasnika, bila je popunjena do posljednjeg mjesta, a upravo

Prošle smo godine u Lurdu slavili jubilej 150. obljetnice Gospina ukazanja djevojčici Bernardici Soubirous i 50. međunarodnog vojnog hodočašća, a na ovogodišnjem je hodočašću Hrvatska prvi put sudjelovala kao punopravna članica NATO saveza

Okupljeni u zajedništvu, svatko sa svojim mislima i željama, molili smo i ispred Špilje ukazanja

na toj misi najbolje je došlo do izražaja i geslo ovogodišnjeg hodočašća. Okupljeni oko Kristova oltara i sjedinjeni u vjeri, dokazali smo da je mnogo nacija doista jedan Božji narod, baš kao što su hrvatski branitelji, sjedinjeni u želji za samostalnom i neovisnom Hrvatskom, dokazali da uistinu nema veće ljubavi nego dati svoj život za druge.

Tijekom cijelog hodočašća pjevala je Klapa Hrvatske ratne mornarice "Sveti Juraj" i svirao Orkestar OSRH-a, a pridružio im se i Akademski pjevački zbor "Ivan Goran Kovačić". Svi zajedno nastupili su na međunarodnoj misi, impresionirajući sve hodočasnike, a čestitke i pohvale za izvrsnu organizaciju uputili su i brojni visoki uzvanici prilikom svečanog prijama kod našeg izaslanstva. Klapa je nastupala na gotovo svim, službenim i neslužbenim, događanjima, a u sklopu promenade vojne glazbe ulicama Lurda naš orkestar nastupio je

zajedno s orkestrom Oružanih snaga BiH. S bosanskohercegovačkim Hrvatima na hodočašću je bio i banjalučki biskup Franjo Komarica, a za boravka u Lurdu susrela su se i visoka izaslanstva dviju zemalja.

Mnogo više od tradicije

Na povratku iz Lurda svratili smo u Nicu, gdje smo posjetili Hrvatsku katoličku misiju, a u crkvi sv. Ivana Bosca služena je misa na kojoj je propovijedao policijski kapelan don Josip Stanić. Zadnji dan putovanja nekoliko smo sati proveli i u Padovi. Ondje je u franjevačkom samostanu, u crkvi kod groba sv. Leopolda Mandića, također služena misa, a propovijedao je vojni kapelan fra Božo Ančić. Obišli smo samostan u kojemu je smješten memorijalni prostor sv. Leopolda Mandića, kao i baziliku sv. Antuna Padovanskoga. Po povratku u Zagreb, hodočašće je završilo kako je i počelo – misnim slavljem na Zagrebačkom

velesajmu, koje je ponovno predvodio biskup Jezerinac, a prigodnim riječima hodočasnici se obratio i zapovjednik ovogodišnjeg hodočašća, general Matanović, kao i mons. Šantić, koji je posebno zahvalio Petru Klariću i fra Žarku Reloti za izvrsnu organizaciju hodočašća. Iako smo na putu u jednom smjeru proveli 30-ak sati, a kiša nas pratila gotovo cijelim putem, nije nas napuštao duh zajedništva. To je, uostalom, i smisao ovoga međunarodnog vojnog hodočašća, koje je za hrvatske vojnike i policajce te branitelje, kao i za sve koji na njemu sudjeluju, odavno postalo mnogo više od tradicije. To ponajprije treba zahvaliti Vojnom ordinarijatu u RH, čiji djelatnici iz godine u godinu organiziraju i provode hodočašće, kao i svima koji su svojim sudjelovanjem dostojanstveno predstavili naše oružane i redarstvene snage, a samim time i Lijepu Našu. Različite nakane i zavjeti doveli su nas na isto mjesto, s kojega smo, vjerujem, svi otišli duhovno bogatiji. ■

Samostalne satnije u potpori brigade

Izvidnička satnija

Jedna od postrojbi Gardijske oklopno-mehanizirane brigade na koju je s pravom ponosna jest njezina Izvidnička satnija...

Kao i ostale samostalne satnije GOMBR-a, Izvidnička satnija smještena je u vojarni "Bosut" u Vinkovcima iako su zapravo najčešće na vojnom poligonu "Gašinci", gdje provode najveći dio praktične obuke. Satnija je ustrojena od izvidničkih postrojbi nekadašnje 2., 3., 5. i 7. gardijske brigade. Zapovjedni kadar najvećim dijelom čine časnici i dočasnici s iskustvom iz Domovinskog rata, a postrojba je, napominje zapovjednik satnije satnik Mario Maslov, dobrim dijelom pomlađena tijekom posljednjeg preustroja. Iako je obuka koju prolaze zahtjevna i psihički i fizički te svatko tko želi biti izvidnik mora to odlučiti dragovoljno, problema s popunom postrojbe nema. Maslov napominje kako izvidnik mora "imati visoku i fizičku i psihičku spremnost, izuzetnu volju, sportski duh", a mora ga krasiti jaka vojnička disciplina, hrabrost i poštenje. "Ako niste spremni dati sve od sebe i više od toga, ne možete biti izvidnik", kaže satnik Maslov, koji je u izvidništvu od 1991. Ljudi s kojima radi i koje obučava kako bi dostigli najviše standarde što se traže u njihovoj specijalnosti doista daju sve od sebe. Osim što sudjeluju na svim vježbama GOMBR-a svakodnevno provode različite situacijske, specijalističke i taktičke vježbe, bojna gađanja iz specijalističkog i

osobnog naoružanja, pripremna, instinktivna gađanja...

Redovito organiziraju i izvidničke kampove na kojima sudjeluju izvidnici iz drugih postrojbi GOMBR-a, a jednom do dva puta godišnje sudjeluju i u zajedničkim vježbama s drugim izvidničkim postrojbama HKoV-a te na natjecanjima izvidnika. Uvjeta za provođenje obuke zapovjednik Maslov ocijenio je više nego dobrima. Osim na vojnom poligonu Gašinci i u vinkovačkoj vojarni, zajedno s drugim izvidničkim postrojbama uvježbavaju se i na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" u Slunju te "Crvenoj zemlji" kod Knina.

Velika pozornost pridaje se i njihovoj opremi i naoružanju. "Posljednjih godina dobili smo dosta specijalističke i vrlo moderne opreme", napominje satnik Maslov ističući kako novi sustavi kojima se opremaju zahtijevaju i nova tehnološka znanja, što dodatno usložnjava i podiže obuku na još višu razinu.

Svoju profesionalnot, osposobljenost i predanost poslu dokazali su sudjelujući uspješno u sastavu Guarda i MLOT-a te drugih sastavnica HRVCON-a u misiji ISAF u Afganistanu, kao i na vježbama s pripadnicima oružanih snaga drugih zemalja. Nema sumnje da će tako nastaviti i dalje.

Zapovjedna satnija

Jedna od važnih sastavnica GOMBR-a jest njezina Zapovjedna satnija. Osnovna je zadaća te pristožerne postrojbe pružanje potpore Zapovjedništvu brigade...

Uspješno funkcioniranje složenog i velikog sustava kakav je Gardijska oklopno-mehanizirana brigada ovisi o kvalitetnom i profesionalnom radu svake ustrojbene cjeline. Ako bilo koja karika u tom složenom lancu ne radi dobro, to se neminovno odražava na rad cijele postrojbe. Jedna od važnih sastavnica GOMBR-a jest njezina Zapovjedna satnija. Osnovna je zadaća te pristožerne postrojbe pružanje potpore Zapovjedništvu brigade. Više o Zapovjednoj satniji doznali smo od njezina zapo-

vjednika satnika Branka Čengića. Spektar poslova što ih ona obavlja doista je širok, ali s obzirom na to da je satnija popunjena kadrom koji ima potrebne vojnostručne specijalnosti, zastoja u obavljanju zadaća nema. Uz časnike i dočasnike koji su najvećim dijelom sudionici Domovinskog rata, postrojba se, istaknuo je naš sugovornik, popunjava i mladim ljudima, tako da se, kao i u drugim ustrojbenim cjelinama GOMBR-a, kontinuirano provodi proces pomlađivanja.

Za kontinuirano i nesmetano funkcioniranje Zapovjedništva GOMBR-a zadužen je Logistički vod Zapovjedne satnije te njezin servis vozila i Poštanska desetina. Pružanje pravodobne i adekvatne zaštite u slučaju nuklearne, biološke i kemijske ugroze

zadaća je Voda za NBKO zaštitu. Osim što osposobljavaju djelatnike za samostalnu provedbu zadaća iz područja NBKO zaštite, istaknuo je zapovjednik Čengić, djelatnici tog voda obučavaju i pripadnike postrojbe koji se pripremaju za odlazak u mirovne operacije. Strukovnu obuku djelatnici NBKO provode u Dugom Selu, u Bojni za NBKO HKoV-a. U satniji su ponosni i na svoju Trenažnu desetinu, čiji instruktori provode obuku ciljača na protuoklopnim vođenim raketnim sustavima - POVRS. Desetina se sastoji od iskusnih dočasnika koji su praksu, iskustvo i znanje stjecali u Domovinskom ratu. Novost u ustroju Zapovjedne satnije predstavlja Tim prednjih zračnih kontrolora odnosno taktička grupa za zračnu kontrolu.

Tim je u razvoju, a od iznimnog je značenja u modernom asimetričnom ratovanju. Uz kvalitetno obavljanje svakodnevnih zadaća, Zapovjedna satnija vrlo dobro surađuje i s drugim postrojbama Oružanih snaga, pogotovo na vojnim vježbama, te ima bogatu međunarodnu suradnju. Primjerice, razne obučne aktivnosti provode se s pripadnicima oružanih snaga SAD-a, Kraljevine Danske, Republike Mađarske... Velik broj djelatnika Zapovjedne satnije ima i iskustvo iz međunarodnih misija, i to ponajprije iz misije ISAF, gdje i sada imaju nekoliko svojih ljudi. Pred njima je i sudjelovanje u misiji UNDOF na Golanskoj visoravni, a očekuju i da će neki od njihovih pripadnika sudjelovati u radu NATO stožera.

Satnija veze

Među postrojbama smještenima u vojarni "Bosut" u Vinkovcima ima i ona kojoj je zadaća potpora i održavanje pouzdanog komunikacijsko-informacijskog sustava za potrebe Zapovjedništva i svih postrojbi Gardijske oklopno-mehanizirane brigade...

Riječ je o Satniji veze. Tek masovnim širenjem mobilnih komunikacija i sveopćom prisutnošću mobilnog telefona civilna je populacija shvatila pravu vrijednost održavanja veze. To je nešto čega su vojnici odavno svjesni. Stoga ne treba posebno naglašavati kolika je važnost Satnije veze za održavanje informacijskog "krvotoka" i uspješno obavljanje svih zadaća, u ovom slučaju, GOMBR-a. Satniju veze predstavio nam je njezin zapovjednik natporučnik Robert Poljak. Odmah na početku istaknuo je kako su tijekom preustroja u njezin sastav ušli pripadnici legendarnih *Kuna* i *Sokolova*. Postrojba je izuzetno dobro popunjena, a dobrom natporučnik Poljak ocjenjuje i strukturu njezinih kadrova.

Uz Zapovjedništvo satnije, u njezinu su sastavu i tri voda, i to Radiovod, čija je zadaća osigurati radiovezu u svim uvjetima, Radiorelejni vod, kojemu je glavna namjena osiguranje relejnih trasa za nesmetano odvijanje telefonskog prometa, i Linijsko-komutacijski vod zadužen za zaštitu informacija, davanje informatičke potpore te nesmetano odvijanje telefonskog prometa.

Posljednjih se godina dosta uložilo i u opremanje Satnije veze novim modernim uređajima i sustavima veze pa su svojom opremom interoperabilni s NATO-om. Obuku na nižim razinama pro-

Logistička satnija

Sastavnica Gardijske oklopno-mehanizirane brigade koja joj omogućava nesmetano obavljanje zadaća, i to kako stacionarnih tako i terenskih, jest njezina Logistička satnija, koja je sljednik Logističke bojne 3. GOMBR-a...

15

vode u vojarni "Bosut" u Vinkovcima, a obuku razine voda i satnije provodit će na vojnom poligonu "Gašinci". Uz redovitu obuku, satnija se priprema i za sudjelovanje na vježbi Štit, gdje će potporu pružati Bojni PZO-a, a dijelom svojih snaga i ove će godine biti angažirana u protupožarnoj sezoni.

Suradnju s drugim postrojbama OSRH-a, natporučnik Poljak ocijenio je ne samo dobrom nego i nužnom, i to poglavito kad je riječ o razmjeni iskustva iz rada s novom tehnologijom i iz sudjelovanja u međunarodnim operacijama. A sve to s ciljem što bolje obuke vezista za rad kako u zemlji, tako i u međunarodnom okruženju. Koliko je to bitno natporučnik Poljak može potvrditi iz prve ruke jer je i sam bio u Afganistanu, i to kao časnik za KIS u sastavu osobne skupine zapovjednika Nacionalnih snaga 10. HRVCON-a. Osim njega, u misiji ISAF, i to u sastavu 11. HRVCON-a, iz Satnije veze bio je razvodnik Vladimir Prpić, a trenutačno se tri dočasnika ove postrojbe pripremaju za misiju UNDOF.

Iako nije izravni nositelj, Satnija veze kao potpora sudjeluje u realizaciji nekih od partnerskih ciljeva GOMBR-a, pri čemu, kao i u obavljanju ostalih zadaća, do izražaja dolazi neupitna stručnost pripadnika ove postrojbe.

Poznato je da bez dobre i pravodobne logističke potpore nema ni uspješno obavljene zadaće, a Logistička satnija GOMBR-a itekako je toga svjesna, što pokazuje kvalitetnim radom. Njezina je osnovna zadaća pružanje logističke potpore pristožnim postrojbama i Zapovjedništvu brigade. Tehničko održavanje u prvom stupnju, rukovanje skladištima brigade, transport, sanitetska potpora vojnim vježbama i drugim aktivnostima GOMBR-a ali i opskrba postrojbi na terenu hranom samo su neke od zadaća ove postrojbe, koju nam je predstavio njezin zapovjednik natporučnik Marinko Gadžić. Popunjena je gotovo sto posto, što je zaista važno s obzirom na zadaće koje obavlja. Jer ako zakaže to se itekako vidi. Kontinuirano se provodi i popuna postrojbe mladim ljudima, kojima oni stariji, od kojih je većina sudionika Domovinskog rata, prenose na najbolji način svoja znanja i iskustva. I inače u postrojbi veliku pozornost pridaju školovanju, izobrazbi i dodatnom usavršavanju svojih djelatnika. Dio njih obučava se kroz rad, a na dodatno usavršavanje djelatnici se upućuju u Središte za obuku i doktrinu logistike u Požegi. Od svog ustrojavanja 2007. godine Logistička satnija dosta je napravila i na opremanju i modernizaciji

tehničkih kapaciteta kojima raspolaže, a naš sugovornik istaknuo je da će se s tom praksom nastaviti i dalje. To im je bitno kako bi mogli što bolje provoditi obuku svojih djelatnika. Osim onog stacionarnog dijela, Logistička satnija ima i dosta terenskih zadaća, i to posebno njezina Kuharska deseti-na, koja prati sve postrojbe GOMBR-a na terenskim aktivnostima i vojnim vježbama.

Osim u zemlji, logistički podupirući aktivnosti GOMBR-a djelatnici Logističke satnije uspješni su i u međunarodnim aktivnostima. Tu je ponajprije riječ o sudjelovanju u međunarodnoj misiji ISAF u Afganistanu, kamo su, podsjetimo, naše oružane snage nedavno uputile i prvi logistički OMLT. Neki od djelatnika Logističke satnije u misiji su bili i više puta, a stečena iskustva, osim što ih primjenjuju u svakodnevnom radu, prenose i na svoje kolege koji se pripremaju za rad u međunarodnom okruženju.

Uz obavljanje redovitih, svakodnevnih zadaća te pripremanje djelatnika za sudjelovanje u međunarodnim misijama, kad je o aktivnostima u ovoj godini riječ, tu su i pripreme za sudjelovanje u protupožarnoj sezoni kao i za vojne vježbe brigade u čijem su sastavu.

EADS PRIPREMA NOVI RADAR ZA EUROFIGHTERE

Početak svibnja iz tvrtke EADS Defence & Security, koja je dio velikog konzorcija EADS (European Aeronautic Defence and Space Company), objavljeno je da su uspješno priveli kraju razvojnu fazu (koja je uključivala seriju letnih testiranja) dva usporedna programa razvoja radara nove generacije za borbeni avion Eurofighter Typhoon II. Riječ je o njemačko-francusko-britanskom projektu AMSAR (Airborne Multirole Solid state Active array Radar), te o njemačko-britanskom projektu CECAR (Captor E-sCAN Risk-reduction), a njihova svrha je razvoj AESA (Active Electronically Scanning

Array) radara za Eurofighter. U razvoju novog radara koji je dobio naziv CAESAR (Captor Active Electronically Scanning Array Radar), koji će biti zamjena za postojeći Captor radar na Eurofighteru, uz EADS Defence & Security angažirane su i tvrtke poput Defence Electronics (inače dio EADS Defence & Security), SELEX Sensors and Airborne Systems, Galileo i Thales.

AESA tehnologija omogućava znatno naprednije operativne mogućnosti, poput: istodobnog višemodnog rada, znatno veću otpornost na elektroničko ometanje, veću pouzdanost, niže operativne

troškove te dulji radni vijek. Umjesto mehaničkog (faznog) pomaka antene na radarima starije generacije, AESA radari se koriste elektroničkim upravljanjem (skeniranjem) malih T/R (transmit/receive) modula, kojih ima nekoliko tisuća na jednoj anteni i koji su u biti mali radari, čime se postiže veća efikasnost i svestranost radarskog sustava.

I. SKENDEROVIĆ

NOVO STRELJIVO ZA MARINSKE TENKOVE

Američki marinski korpus (USMC) sklopio je ugovor s tvrtkom L-3 Communications o isporuci probne količine tenkovskih projektila DM11 120K tipa HE-FRAG-T, kalibra 120 mm, namijenjenih za marinske tenkove M1A1. Riječ je o programabilnom projektilu njemačkog proizvođača Rheinmetall namijenjenom uporabi u urbanom okruženju. Marinski korpus razmatra slične projekte i drugih proizvođača, norveške tvrtke Nammo i izraelske Israel Military Industries. Planirana je nabava najmanje 3000 novih projektila do polovine 2010. Njemački projektil ima programabilni upaljač na dnu projektila koji se automatski programira tijekom punjenja topa. Omogućava izbor između udarne aktivacije, odgođene aktivacije ili programirane eksplozije u određenom području.

M. PETROVIĆ

Foto: USMC

MODERNIZACIJA BMP-2

Ruska tvrtka Kurganmašzavod, inače izvorni proizvođač borbenog vozila pješništva BMP-2 ponudila je tržištu komplet za modifikaciju postojećih vozila. Mogući kupci mogu postojeća vozila BMP-a vratiti u Kurgan na modernizaciju u tvornici ili kupiti pakete i odgovarajuću izobrazbu i to obaviti u vlastitim kapacitetima. Razlika koju je moguće odmah uočiti u odnosu na stari BMP-a jest dodani novi oklop koji podiže masu vozila na 16 tona i

pruža bolju balističku zaštitu posade. Da bi se sačuvala pokretljivost umjesto starog motora UTD-20 snage 300 KS, ugrađen je novi oznake UTD-23 snage 350 KS. Ugrađen je i poboljšani ovjes koji omogućava veću udobnost na terenu. Glavno oružje, top 2A42 kalibra 30 mm je zadržan, ali je unaprijeđeno streljivo. Na krov kupole je postavljena nova inačica PO projektila s laserskim vođenjem dometa 5500 metara.

M. PETROVIĆ

Foto: Kurganmašzavod

JAR ODUSTALA OD PETE FREGATE KLASJE VALOUR

Zapovjednik južnoafričke ratne mornarice objavio je da su definitivno odustali od nabave pete fregate klase Valour (MEKO A-200), kako je početno bilo zamišljeno. Umjesto navedenog, razmišlja se o nabavi novih šest odobalnih patrolnih brodova što bi pridonijelo raznovrsnosti površinske flote.

Prva četiri ratna broda tipa MEKO A-200, službeno klasificirana kao patrolne korvete, naručena su u prosincu 1999. kao dio strateškog paketa naoružanja zračnih i pomorskih snaga Južnoafričke Republike a vrijednost potpisanog ugovora iznosila je 924 milijuna eura (1,2 milijarde dolara). Posljednja fregata, SAS Mendi nalazi se od kraja ožujka 2007. u operativnoj uporabi južnoafričke mornarice.

Odluka o mogućoj nabavi petog broda MEKO A-200, objavljena potkraj 2006., iznenadila je većinu vojnih analitičara zbog već tada pokazanog zanimanja za druge projekte: strateške brodove za potporu te klasu od 10 višenamjenskih odobalnih patrolnih brodova.

M. PTIĆ GRŽELJ

ITALIJA KUPUJE HELIKOPTERE ICH-47F CHINOOK

Američki proizvođač zrakoplova potpisao je 13. svibnja s tvrtkom AgustaWestland, koja je dio talijanskog konzorcija Finmeccanica, ugovor za proizvodnju i isporuku 16 transportnih helikoptera ICH-47F Chinook. Helikopteri su naručeni za potrebe talijanske kopnene vojske, a početak njihove isporuke očekuje se tijekom 2013. godine. Vrijednost ugovora za nove talijanske helikoptere je 900 milijuna eura.

Prema ugovoru Boeing je zadužen za proizvodnju trupa helikoptera u Sjedinjenim Američkim Državama, dok će završno sklopanje i

integriranje raznih sustava biti obavljeno u Italiji za što će biti zadužen AgustaWestland. Helikopteri CH-47F su zadnja inačica Chinooka, koji je sa svojom prvom CH-47A inačicom u operativnu uporabu ušao daleke 1962. godine. Novu F inačicu Boeing je počeo isporučivati tijekom 2006. američkoj kopnenoj vojsci. Novi Chinook odlikuje znatno poboljšana, čvršća i izdržljivija struktura letjelice, nova suvremena CAAS (Common Avionics Architecture System) digitalna konfiguracija instrumentacije i avionike u pilotskoj kabini. Uz to, u kabini je ugrađen DMD (Digital

Map Display) prikaznik, novi podatkovni sustav za pohranjivanje preletnih parametara te svih relevantnih podataka tijekom obavljanja same misije. Tvrtka BAE Systems razvila je novi DAFCs (Digital Advanced Flight Control System) sustav upravljanja letjelicom koji se razlikuje od starog analognog sustava. Letjelica je opremljena

novim senzorskim sustavom za upozoravanje na protivničke projekte, novim sustavom za izbacivanje IC mamaca te sustavom za ometanje radarski navođenih projektila. Pogonsku skupinu čine dva Honeywellova motora T55-GA-714A, svaki jakosti od po 4868 KS, pomoću kojih novi Chinook može postići brzinu od 290 km/h, a maksimalna nosivost "korisnog" tereta je 9,530 kg. Uza sustav za opskrbu gorivom u zraku (Robertson Aviation Extended Range Fuel System), helikopter CH-47F može imati borbeni polumjer veći od 600 kilometara.

I. SKENDEROVIĆ

JUŽNA KOREJA NABAVLJA DRUGU SERIJU PODMORNICA TYPE 214

Potkraj 2008. potpisan je ugovor između njemačke brodogradne kompanije HDW (dio grupe TKMS) i tvrtke MarineForce International (MFI) o dostavi šest paketa materijala za gradnju podmornica Type 214 namijenjenih južnokorejskoj ratnoj mornarici.

Ugovorne strane čine konzorcij HDW/MFI i južnokorejska uprava DAPA (Defence Acquisition Programme Administration) koji će osigurati mornarici šest novih podmornica druge serije.

Nakon razmatranja ponuda za gradnju podmornica korejskih brodogradilišta, DAPA je nedavno odabrala brodogradilište Daewoo Shipbuilding and Marine Engineering za gradnju prve podmornice nove serije. Objava za podnošenje ponuda za gradnju druge podmornice očekuje se sredinom ove godine.

Svih šest podmornica bit će opremljeno AIP propulzijskim sustavom koji rabi gorive ćelije. Podmornice druge serije bit će gotovo jednake trima podmornicama prve serije, koje su naručene 2000. a izgrađene su ili se grade u brodogradilištu Hyundai Heavy Industries. Dvije se već nalaze u operativnoj uporabi korejske mornarice od 2007. odnosno 2008. godine.

M. PTIĆ GRŽELJ

NOVO RUMUNJSKO OKLOPNO VOZILO

Rumunjska tvrtka Uzina Automecanica Moreni SA prikazala je svoje novo oklopno vozilo Saur-2, logična nadogradnja i poboljšanje vozila Saur-1. Oba vozila su pogonske konfiguracije 8x8.

Saur-2 ima dužinu od 7,7, širinu 2,95, visinu 2,2 m i klirens od 450 mm. Motor je usklađen s Euro III standardom i ima snagu 240,5 kW. Prima 11 ljudi od kojih su tri, zapovjednik, vozač i ciljač, stalna posada. Osam su ukrcani pješaci koji mogu djelovati svojim naoružanjem iz vozila kroz bočne otvore na tijelu vozila ili kroz četiri krovna poklopca. Za ulaz/izlaz iz vozila pješaci uobi-

čajeno rabe dvojna zadnja vrata na vozilu. Balistička mu je zaštita na razini 2, a protuoklopna na razini 2a STANAG-a 4569.

Najveća putna brzina vozila je 100 km/h, dok mu je brzina plivanja 10 km/h. Prilazni prednji kut mu je 40, a zadnji 30 stupnjeva. S takvim značajkama može svladavati okomite zapreke visoke do 0,5 metara i prelaziti rov širok do 1,5 metara.

V. SUPERINA

MODERNIZACIJA ŠPANJOLSKIH FREGATA

Španjolska će uložiti 52.3 milijuna eura (76.5 milijuna dolara) u modernizaciju još dviju fregata klase Santa Maria. Na već obnovljene fregate, SPS Victoria i Numancia, ugrađeni su novi senzori i displeji, poboljšan je sustav habitabilnosti a remont je obavljen i na dijelu trupa. Sredstva koje je dostavilo španjolsko Vijeće ministara omogućit će istovjetnu modernizaciju na dvjema fregatama, SPS Santa Maria i Reina Sofia.

U skladu sa saznanjima Naval Spyglassa radove na 20 godina starim fregatama obaviti će španjolsko brodograđevno poduzeće Navantia a modernizacija brodova pridonijet će produljenom radnom vijeku i smanjenoj potrošnji goriva.

Također su odobrena sredstva u visini 55,5 milijuna eura za nabavu ili dogradnju dizelskih motora na borbenim brodovima španjolske mornarice što uključuje patrolne brodove klase Descubierta i još neke manje patrolce.

M. PTIĆ GRŽELJ

FRANCUSKA I NJEMAČKA RAZMATRAJU NABAVU MI-26T

Prema nedavnim navodima European Defence Agency (EDA), Francuska i Njemačka su vrlo blizu donošenju političke odluke za kupnju novih teških transportnih helikoptera, koji bi bili sposobni za transport 13 tona opreme ili 70 vojnika s opremom uz dolet od 1100 km. Prema određenim predviđanjima skora narudžba tih helikoptera trebala bi se kretati između 60 i 120 komada.

Glavni kandidati na tom natječaju su američki helikopteri Sikorsky CH-53K, Boeing CH-47F te ruski helikopter Mil Mi-26T, kojega Mil nudi uz dva stupnja modernizacije. Potkraj 2008. Mil je u francuskoj

zrakoplovnoj bazi Istres održao praktičnu prezentaciju mogućnosti Mi-26T, koja je ostavila snažan dojam na nazočne, te pridonijela vrlo ozbiljnom razmatranju kupnje tih helikoptera. Uz određene nedostatke poput potrebe za kompletnom modernizacijom avionike, smanjenje posade s pet na tri člana, impresivna nosivost od 20 tona i jedinična cijena od 10 milijuna američkih dolara (jeftiniji je za minimalno jednu trećinu u odnosu na druge suparnike) su vrlo važni aduti koji bi mogli donijeti prevagu pri skorom donošenju konačne odluke.

I. SKENDEROVIĆ

Jedan od najvažnijih razloga za izbijanje ekonomske krize jest nedostatna zakonska regulativa nad financijskim sektorom te je na nedavnom samitu zemalja G-20 upravo nadzor nad financijskim instrumentima istaknut kao način sprečavanja takvih kriza u budućnosti

Globalna financijska kriza (II. dio)

Tradicionalno (investicijsko) banкарство proteklih se godina značajno promijenilo, posebice nakon razvijanja novih financijskih proizvoda kao što su derivati ili izvedenice. Derivati su, najjednostavnije rečeno, financijski ugovori koji svoju vrijednost izvode iz vrijednosti baznog instrumenta te njihova isplata ovisi o tome što će se na tržištu dogoditi s vrijednosnim papirom koji je uzet kao bazni instrument. Kod derivata glavnicu ne mijenja vlasnik već se, primjerice, njome pokriva kreditni rizik. Najvažniji derivati jesu opcije (options), budućnosnice (futures), zamjene (swaps) itd. No, umjesto deklarirane namjene takvi financijski proizvodi većinom su poslužili u špekulativne svrhe. Vrijednost derivata koji kolaju svjetskim tržištima dosegla

je početkom 2008. fantastičnih 600 trilijuna dolara (600 tisuća milijardi), dok je primjerice američki bruto društveni proizvod iznosio 13,7 tisuća milijardi, a globalni BDP (zbrojeno svih zemalja u svijetu) 55 tisuća milijardi dolara.

Zahvaljujući tim novim instrumentima financijska je industrija rasla znatno višim stopama od realnog gospodarstva. Tako je financijski sektor u ukupnom američkom BDP-u dosegao nezabilježenih više od osam posto. Prema časopisu Fortune među 15 najvećih američkih kompanija čak je 5 iz financijskog sektora (Citigroup, Bank of America, Berkshire Hathaway, J.P. Morgan Chase i American International Group). Profesor Manuel Castells sa sveučilišta Berkley je još prije deset godina lucidno primijetio

da financijski tokovi i transakcije počinju dominirati realnom ekonomijom koja postaje "privjesak" financijskog kapitala.

U isto vrijeme zabilježen je snažan, petogodišnji rast burzovnih indeksa širom svijeta, koji su ponajprije vukle financijske kompanije. Vjeru u beskonačnu održivost takvog sustava podržavao je stav da financijski sustav posjeduje sposobnost samoregulacije, koji je potican utjecajem moćnih financijskih središta na politiku. Iako je rast financijskog sektora (koji raspolaže i novcem iz mirovinskih fondova i ulozima malih dioničara) u određenoj mjeri pratio razvoj regulative, ona je uglavnom ostala nedostatna i omeđena nacionalnim granicama. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

KONJANIŠTVO

- rod vojske nestao u vihorima povijesti

Promjene zahvaćaju svaki segment vojne sile - od naoružanja i individualne opreme vojnika, preko ustroja, organizacije i strukture vojnih postrojbi i oružanih snaga u cjelini, do strategije i taktike njihove primjene u borbenim djelovanjima, i prihvaćaju se kao neizbježni slijed tehničko-tehnološkog i gospodarsko-sociološkog razvoja društva. Neke promjene realizirane su brže, a nekima je trebalo duže vrijeme, no njima se uvijek tražila optimalizacija funkcioniranja oružanih snaga, vojnih postrojbi različitog profila i svakog njihova pripadnika. U skladu s tim, neki oblici ustroja i organizacije oružanih snaga, ili pojedini dijelovi vojne opreme i naoružanja zadržani su relativno dugo, dok su drugi vrlo brzo potpuno nestali - npr. kaciga i nož dijelovi su vojne opreme poznati iz prapovijesnog razdoblja, a još se upotrebljavaju u suvreme-

nim oružanim snagama u gotovo iste svrhe (naravno, promijenjeni bezbrojnim modifikacijama i osuvremenjivanjima), a s druge strane vatreno naoružanje s perkusijskim sustavom paljenja zadržalo se u operativnoj uporabi tek nešto više od 50 godina, što je gotovo beznačajno u odnosu na cijelu vojnu povijest. Osim trajnih promjena u naoružanju i vojnoj opremi koje sa sobom nosi tehničko-tehnološki razvoj društva, razvoj oružanih snaga bilježi primjere mnogobrojnih vojnih zanimanja i specijalnosti, te oblika ustroja i organizacija vojnih postrojbi, koji su u jednom povijesnom razdoblju nastali, a onda zauvijek nestali s ratne scene. No među temeljnim strukturama vojne sile, takvu sudbinu doživio je samo jedan rod vojske, jedan cjelokupni rod - konjaništvo. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Povijest ratovanja zapravo je stalna promjena vojne sile i svih njezinih elemenata, kao i metodologije njihove uporabe, zbog cijelog niza različitih čimbenika koji na te promjene utječu, pa nijedan rat u povijesti nije sličio prethodnome, a isto tako nijedna bitka ne sličuje drugoj već je jedinstvena po svim svojim značajkama

Foto: US Army

Fizičke karakteristike malih i uskih mora, u kombinaciji s njihovim plitkim vodama u izravnom su odnosu s tehničkim zahtjevima što se postavljaju pred konstruktore koji projektiraju i optimiziraju borbene sustave i plovila za uporabu u litoralnom pojasu

LITORALNO RATOVANJE - PRIPREMA I PROVEDBA

Općenito uzevši, priprema pomorskih snaga za provođenje različitih zadaća u litoralnom pojasu može se vremenski podijeliti u tri faze i to: priprema u mirnodopskim uvjetima, operacije neposredno pred izbijanje ratnog sukoba i operacije tijekom sukoba visokog intenziteta.

Šanse za uspjeh u takvom sukobu se višestruko povećavaju ako je potpuno razvijena i ispitana doktrina uporabe pomorskih snaga na operativnoj razini litoralnog sukoba. Sveobuhvatne teorije litoralnog ratovanja moraju biti temelj na kojem će operativne doktrine biti razvijene. One moraju biti razvijene i u potpunosti ispitane u vrijeme mira, ali moraju biti usklađene i u bliskoj

vezi s doktrinama o primjeni pomorskih snaga neposredno pred izbijanje ratnog sukoba, u sukobima niskog kao i sukobima visokog intenziteta. Svaka od navedenih doktrina mora sadržavati nekoliko operativnih koncepata. Radi pravilnog razumijevanja terminologije, treba istaknuti da operativni koncept osigurava okosnicu, glavni pregled kako će se pomorske snage razvijati radi ispunjenja operativnih ili strateških zadaća. Operativni koncept nije jednak "konceptu operacija" (CONOPS), kao što se to često i pogrešno misli. Za razliku od CONOPS-a, koji se razvija na osnovi zapovjednikove procjene realne situacije, operativni koncept nije temeljen na

nekoj posebnoj zadaći ili prevladavajućoj situaciji, nego u generičkoj (rodovskoj) terminologiji opisuje kako će se borbeni rodovi i rodovi borbene potpore razvijati, pripremati i organizirati za svoje strateške zadaće. Unutar operativnog koncepta mora postojati nekoliko funkcionalnih koncepata koji moraju osigurati učinkovitu primjenu operativnih koncepata u borbi. Osnovni funkcionalni koncepti uključuju; zapovijedanje i nadzor, manevar, udar (uključujući i pomorsku topničku potporu), slijednost i sinkronizaciju, logističku potporu, blisku zračnu potporu i zaštitu i očuvanje snaga. ■
(Tekst u cijelosti pročitate na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Pripremio Igor KAUCKI

HARRIERI U AFGANISTANU

Britanski Harrieri, preciznije inačica GR.7A, djeluju u Afganistanu (u pokrajini Kandahar) još od rujna 2004. Od siječnja 2007. na istom prostoru s avionima inačice GR.7A djeluju i Harrieri inačice GR.9A. Harrieri GR.9A poslani su u Afganistan kako bi djelovali u operaciji Herrick, ali su ondje ostali i nakon njezina svršetka. Zanimljivo je da se rotacija aviona ne obavlja po unaprijed pripremljenim planovima već tek kad pojedinačni avion dosegne predviđeni broj sati leta, nakon čega se šalje u Veliku Britaniju na servisiranje ili remont. Tijekom borbenog djelovanja Harrieri najčešće lete u parovima, naoružani različitim oružjem. Obično jedan avion nosi dva lansera raketa CRV-7 i dvije klasične bombe mase 500 kg (jedna s kontaktnim, a druga s vremenskim upaljačem) te još dva dopunska spremnika za gorivo zapremine 945 litara. Važan je dio opreme i ciljnički podvjesnik Sniper. Drugi avion najčešće nosi dvije laserski navođene bombe Enhaced Paveway II+, dopunske spremnike za gorivo i podvjesnik Sniper. Zbog znatno većih mogućnosti djelovanja očekuje se da će vođene bombe Paveway IV vrlo brzo "istisnuti" Enhaced Paveway II+. Često su avioni

opremljeni i izvidničkim podvjesnicima DJRP (Digital Joint Reconnaissance Pod) i Terma MCP. Iako je sastavni dio naoružanja, laserski navođeni projektil zrak-zrak Maverick rabi se samo u posebnim prilikama.

Potkraj sedamdesetih godina XX. stoljeća britansko ministarstvo obrane objavilo je Air Staff Requirement (ASR) 409, što je sadržavalo specifikacije za razvoj "hladnoratovskog" jurišnika/izviđača koji bi djelovao s istaknutih uzletišta u nekadašnjoj Zapadnoj Njemačkoj. ASR 409 doveo je do razvoja Harriera II, koji je britansko ratno zrakoplovstvo (RAF) službeno označilo kao Harrier GR.5. Kao što se može zaključiti iz oznake, Harrier II je nastavak razvoja jurišnika s kratkom stazom polijetanja i okomitim slijetanjem (STOVL – Short Take-Off, Vertical Landing) Harrier. Razvoj Harriera započela je tvrtka Hawker još 1957. godine, a prvi je prototip (P.1127) prvi put poletio 19. studenog 1960. Na tim je osnovama nastao Harrier GR.1, a potom i mornarički palubni lovac-bombarder Sea Harrier. Za potrebe američkog morskog korpusa McDonnell Douglas je razvio inačicu AV-8A Harrier. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojn timer.hr)

Zahvaljujući neprestanim modernizacijama britanski bi Harrieri trebali ostati u operativnoj uporabi sve do 2018.

Dva iduća velika koraka u primjeni bespilotnih letjelica s brodova bit će njihova primjena s podmornica i nosača zrakoplova

BESPILOTNE IZNAD MORA (II. DIO)

Polijetanja i slijetanja bespilotnih letjelica s malih letnih paluba brodova zahtijevaju uporabu katapultova i sustava za zaustavljanje čija uporaba na ograničenom prostoru broda nije baš najpraktičnija. Osim toga oni i svojom veličinom onemogućavaju polijetanja i slijetanja helikoptera. Zbog toga je za ratne brodove znatno praktičnije rješenje uporaba helikopterskih bespilotnih letjelica kao što su QH-50, Seamos i CL-227 (koje smo opisali u prošlom broju).

S druge strane helikopterske su bespilotne letjelice naslijedile sva ograničenja i klasičnih helikoptera, prije svega nepovoljnu kombinaciju velikih masa motora,

transmisije i rotora. Iako neophodni, masa ovih sustava ograničava korisnu nosivost koja pak utječe na količinu sustava za motrenje i/ili količinu goriva. Manje goriva (zajedno s povećanom potrošnjom) dovodi do znatno manjeg doleta i autonomije (vrijeme ostanka u zraku) u odnosu na klasične bespilotne letjelice iste veličine i mase, a složena konstrukcija glavnog rotora ograničava maksimalnu brzinu leta.

Značajan napredak u poboljšanju letnih odlika helikoptera trebao bi donijeti sustav optimal speed rotor system koji je Boeing testirao na njihovoj bespilotnoj letjelici A160T Hummingbird.

Njezin razvoj zajednički su financirale Defense Advanced Research Projects Agency (DARPA) i US Naval Air Warfare Center. Letjelica je projektirana da bi postigla dolet od 4600 km, autonomiju čak 24 sata uz korisni teret od 135 kg, te maksimalnu brzinu 260 km/h na visini 9000 metara. Pritom su dimenzije letjelice prilagođene uporabi na ratnim brodovima – dužina 10,7 m i promjer glavnog rotora 11 m. Hummingbird je već pri svom prvom letu u lipnju 2007. ostvarila autonomiju leta od 18,7 sati te je lebdjela na visini od 6500 metara. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

SUHOJ SU-15

Iako se to na prvi pogled ne može vidjeti, činjenica jest da je Su-15 nastao na osnovama Su-9. Naime, još potkraj pedesetih godina XX. stoljeća u Suhoju su započeli s razvojem najrazličitijih inačica Su-9. Jedna od njih bila je T-5. Za razliku od originalnog Su-9 i Su-11, T-5 je umjesto jednog motora AL-7F dobio dva motora Tumanskij R11F-300, koji su se rabili na MiG-ovima 21. Potisak R11F-300 bio je 41,2 kN, a s uključenim sustavom za naknadno izgaranje rastao bi sve do 60 kN. Zadržana je konfiguracija delta krila i strelastih repnih vodoravnih stabilizatora. Prvi let T-5 je obavio 18. srpnja 1958. Avionom je upravljao šef probnih pilota zavoda Suhoj, Vladimir Iljušin. Već su prva letna testiranja pokazala da je snaga motora prevelika za konstrukciju aviona te da bi pilot, da je iskoristio svih 120 kN potiska, uzrokovao raspad aviona u letu. Osim toga dva su motora pomaknula težište previše prema natrag, tako da je avion u letu bio opasno nestabilan. Iako su letna testiranja okončana u svibnju 1959., iskustva stečena na T-5 uporabit će se nedugo poslije.

Drugi važan projekt, nastao na osnovama Su-9/11, bio je studija P-1 iz 1955. godine. P-1 je trebao biti veliki presretač s dva člana posade. Za razliku od T-5, P-1 je rabio jedan motor, ali je zato dobio bočne usisnike za zrak, a sve kako bi se u nosu ostavio prostor za antenu velikog radara. Dio izvora navodi da je naziv radara bio Pantera, a dio Uragan-1. U svakom slučaju bila je riječ o velikom radaru namijenjenom otkrivanju brzih ciljeva, koji lete na velikim i vrlo velikim visinama. Uz radar su išli i radarski navođeni projektili zrak-zrak K-7. Za pogon je prvobitno namijenjen Ljulka AL-9, ali je prototip opremljen motorom AL-7F-1. Zanimljivo je da neki izvori spominju i motor Tumanski R-15. U svakom slučaju, masa P-1 od 10 750 kg bila je prevelika za samo jedan motor, pa letne odlike nisu bile oduševljavajuće. Zbog toga su u Suhoju razvili i projekt P-2 s dva motora, ali on nikad nije otišao dalje od crtaćih dasaka. P-1 je prvi let obavio u listopadu 1957., ali ga je sovjetsko ratno zrakoplovstvo ubrzo proglasilo neperspektivnim. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

“Zahvaljujući” svojim radarima Su-15 je bio znatno manje uspješan nego što su to njegove letne odlike omogućavale

Argentinska vojska je u ožujku 1976. srušila udovicu Juana Perona s vlasti te uspostavila režim koji je, pod dvije različite garniture vojnih časnika, opstao do 1983.

ARGENTINA 1976.

Godine nakon II. svjetskog rata u Argentini prolaze u znaku Juana Antonija Perona. Taj bivši časnik sudjelovao je u vojnom udaru 1943. protiv predsjednika Castilla te bio angažiran u vojnoj vladi. Tada je stekao popularnost u javnosti. Nakon novog vojnog udara 1945. privremeno je zatvoren, no na pritisak javnosti pušten je na slobodu i na izborima 1946. dolazi na vlast. Svojom populističkom politikom s elementima fašizma i socijalizma, koju politolozi nazivaju peronizmom, stekao je potporu među najširim slojevima, čemu je pridonijela i popularnost supruge Evite. U rujnu 1955. vojni je udar zbacio Perona s vlasti te on idućih osamnaest godina provodi u progonstvu u Španjolskoj, a u studenom 1972. ponovno se vraća u zemlju. Na izborima u rujnu 1973. Peron je uvjerljivo izabran za predsjednika, a za potpredsjednicu imenuje

Isabel Peron nikad nije dosegla popularnost slavne Evite

Poraz u Falklandskom ratu značio je početak kraja za vojnu huntu. Na slici su zarobljeni argentinski vojnici i njihovo naoružanje

svoju treću suprugu, Isabel, vjerujući da bi ona u argentinskoj kolektivnoj svijesti mogla zamijeniti ulogu Eve Peron, koja je preminula 1952.

Juan Peron umire od srčanog udara 1. lipnja 1974., a dva dana prije Isabel postaje predsjednicom, kao prva žena predsjednik u Latinskoj Americi. Bivša kabaretska plesačica nije uspjela dobiti potporu niti jedne skupine koja je podupirala Perona, a ni među narodom ne uživa osobitu popularnost. U isto vrijeme zemlja je bila zapljusnuta nasiljem desničarskih skupina kao što je Argentinski antikomunistički savez i ljevičarskih skupina kao što su Montoneros i ERP, u kojima je, ne računajući civilne žrtve, tijekom 1975. poginulo više od 130 pripadnika snaga sigurnosti. Za te probleme Isabel nije imala rješenje. Pod pritiskom vojske i konzervativnih krugova imenovala je generala

Rafaela Videla na mjesto načelnika glavnog stožera.

Svrgnuta Isabel

Argentinska vojska 24. ožujka 1976. preuzima vlast i idućih godina u zemlji uspostavlja jedan od najbrutalnijih latinskoameričkih režima. Na čelo hunte dolaze general Videla, admiral Emilio Eduardo Massera i brigadir Orlando Ramon Agosti. Hunta je prozvala svoju vojnu administraciju Procesom nacionalne reorganizacije ili jednostavno El Proceso. Svrgnuta Isabel Peron osuđena je 1981. na osam godina zatvora, a nedugo potom puštena na slobodu te odlazi u progonstvo.

Dolazak hunte na vlast obilježila je naglašena politička represija. Ona je, doduše, počela još prije vojnog udara, ali je s vojnim režimom dobila znatno na intenzitetu. Ukinute su građanske

slobode, zabranjene stranke ljevice i sindikati te drastično ograničena ljudska prava. Argentinski vojni režim je u drugoj polovici sedamdesetih bio uključen u operaciju Kondor, koordiniranu kampanju više latinskoameričkih zemalja za likvidaciju ljevičara. Hunta je snosila odgovornost za 2300 političkih ubojstava, za nestanak od dvadeset do trideset tisuća ljudi te za teška kršenja ljudskih prava i uhićenja više tisuća političkih protivnika. Izvještaji o zločinima snaga sigurnosti u drugoj polovici sedamdesetih, među ostalim, govore o bacanju političkih protivnika iz zrakoplova nad Atlantskim oceanom te o praksi oduzimanja djece pritvorenim ili ubijenim majkama, koju su poslije usvajale časničke obitelji.

Smjena na čelu hunte

Vojna hunta je u pokušaju dobivanja popularne potpore počela igrati na kartu argentinskog nacionalizma i potencirati pitanje granice sa susjedima te je 1978. godine tek diplomatskom aktivnošću spriječen argentinski napad na Čile. Povod je bio nadzor nad skupinom otočića u prolazu na jugu kontinenta. U prilog vojnoj hunti išlo je i održavanje Svjetskog nogometnog prvenstva u Argentini 1978., na kojemu je domaćin osvojio zlatnu me-

General Videla (lijevo) je zajedno s još nekim visokim časnicima 1976. preuzeo vlast i uspostavio jedan od najbrutalnijih latinskoameričkih režima

dalju. Početkom osamdesetih argentinsko je gospodarstvo bilo u kaosu, opterećeno golemim vanjskim dugom i visokom inflacijom. U ožujku 1981. Videla je odstupio te je čelno mjesto hunte prepustio generalu Violi. No u prosincu iste godine Violu je svrgnula druga skupina vojnih časnika i na čelo hunte dolaze generali Leopoldo Galtieri, admiral Anaya i general Dozo. Galtieri je svoj politički položaj unutar hunte ojačao posjetom Washingtonu nekoliko mjeseci prije.

Argentinski generali su 1981., na 150. obljetnicu britanskog osvaja-

nja otoka, istaknuli kao nacionalni prioritet povratak suvereniteta nad Falklandskim (Malvinskim) otočjem, oko kojega su se vodili pregovori, a nad kojim je suverenitet imala Velika Britanija. Ta tema je poslužila za odvlačenje pozornosti s drugih problema nacije. U ožujku 1982. argentinska vojska je iznenada okupirala otočje, no Velika Britanija se pokazala znatno tvrdim orahom od Čilea te je nakon kratkotrajnog rata Argentina pretrpjela težak poraz.

Vojni neuspjeh na Falklandima nadovezao se na gospodarske i političke probleme koji su razdirali naciju te doveo do eksplozije nezadovoljstva. Stoga je vojna hunta dopustila ponovno djelovanje političkih stranaka i oživljavanje političkih sloboda, što je u konačnici dovelo do njezina pada i restauracije parlamentarne demokracije. Na izborima u listopadu 1983. na čelo Argentine ponovno dolazi građanska osoba – kandidat Radikalne stranke Raul Alfonsin. General Leopoldo Galtieri osuđen je 1983. na dvanaest godina zatvora zbog propusta u vođenju Falklandskog rata, dok su Videla i Viola zatvoreni 1985., a 1990. predsjednik Menem ih je amnestirao. Zanimljivo je da je i svrgnuta Isabel Peron 2007. uhićena u Španjolskoj, gdje se nalazila u egzilu, pod optužbom za kršenje ljudskih prava. No, Madrid ju je odbio izručiti Argentini. ■

U ožujku 1981. Videla je odstupio te je čelno mjesto hunte prepustio generalu Violi

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Iz JNA o događajima u Borovu Selu - 2. svibnja 1991. (III. dio)

Među izvorima o događajima u Borovu Selu 2. svibnja 1991. nalazi se i Izvješće Organa bezbednosti Komande 5. korpusa RV i PVO upućeno 14. svibnja 1991. Organu bezbednosti Komande RV i PVO nakon "informativnog razgovora" s vodnikom V.R. o stanju u Vukovaru te sukobu u Borovu Selu. U obrazloženju koje je kao dio izvješća poslano Organu bezbednosti Komande RV i PVO, između ostaloga, navedeno je:

Dana 08. 05. 1991. g. obavio sam IR (informativni razgovor, op. a.) sa starijim vodnikom R. V. iz 4. rd PVO na njegovu inicijativu. U IR mi je izneo njegovu viđenje i doživljaje u Borovu Selu i Županji jer se tamo nalazio za vreme prvomajskih praznika: "02. 05. 1991.g. sam se vraćao iz Osijeka gde sam išao da posetim babu i da vidim kako je. Pošto je nisam našao vratio sam se i u povratku sam išao kroz Borovo Selo. Zastao sam u Borovu Selu kod jedne kafane i tu parkirao i nameravao sam da pitam i za vodnika Č. V. koji je takođe otišao tamo za prvomajske praznike. Kafana je bila prazna, a ja sam video na jedno 50-ak metara tri MUP-ca kako stoje ispred neke ambulante. Pošao sam do njih i tada sam video da im dolazi jedan civil i kako im govori kako on nema ključa od ambulante i da ide da ga potraži. Istovremeno je pored svih nas prošao jedan čiča. MUP-ovci su se vraćali prema landroveru svom, a ja sam pošao nazad prema autu. Međutim, istog trenutka se zapucalo i ja sam se odmah bacio u jarak pored puta. Pucalo se sa svih strana i kada sam provirio vidio sam kako inspektora MUP-a, jedan od te trojice, pogađa metak u vrat i kako pada i po tome mislim i smatram da MUP-ovci nisu masakrirani posle pogibije, nego su im metci to napravili jer je ovom inspektoru odnelo pola glave. Malo kasnije pao je još jedan MUP-ovac, a onaj treći nisam video gde je bio jer se pored mene našao onaj isti čičica koji je prošao i pitao

me odakle sam. Kada sam mu objasnio poveo me kroz tu ambulantu ili apoteku tako što je razbio prozor i nekuda okolo me doveo do iza kafane gde je bilo parkirano moje auto. Rekao mi je da sednem u auto i da odmah produžim putem u svoje selo. Ja sam seo i krenuo. To je put prema Županji i Vinkovcima. Malo posle izlaska iz Borova Sela video sam gde dolazi Landrover i neki minibus sa MUP-ovcima a iza njih još mnogo auta takođe sa njih mnogo. U selu Jankovac me zaustavila vojna patrola i tražila mi oružje, međutim posle je došao jedan poručnik i rekao da me puste i još mi rekao da oni imaju zadatak da sve razoružavaju. Po dolasku u selo Cernu, moje selo, sreo sam dva sina od strica u MUP-ovskim uniformama i oni su mi hteli da oduzmu oružje. Međutim, pošto smo se dobro poznavali pustili su me i rekli da se sklonim jer im je javljeno a i po selu se priča da dolazi oko 200 četnika i da će napasti na selo. Ja sam im rekao da je to dezinformacija jer ja nikog nisam video od njih tokom celog puta.

Kasnije sam opet razgovarao sa njima i rekli su mi da se po šumama oko sela kriju četnici i što je za njih kako kažu još opasnije presvlače se u uniforme od MUP-ovaca i tako se šetaju okolo. Takođe su mi rekli da je pre pucanja na Mesića (Stjepan) u obližnjoj šumi pronađen prazan autobus od 'Laste' iz Beograda, a za oduzimanje oružja rekli su mi da se javim k-diru policije u Županji i da neće biti problema. Sutradan sam otišao u policijsku stanicu u Županji i tu sam upoznao k-diru stanice i zove se KESIĆ PAVLE i od skora je tu i tu je došao negde iz Bosne. Kad sam došao kod njega i rekao mu da dolazim da kaže svojim redarstvenicima da me ne diraju i pogotovo oružje da mi ne diraju, on mi je rekao da on sve zna o meni i da neće biti nikakvih problema a kada pođem nazad da mu se javim da mi obezbedi nesmetan prolaz. To sam i učinio i on je

javio patrolama da me propuste i da me ne diraju, a nudio mi je da se iz stanice javim i u jedinicu da kažem da sam dobro i da je sve u redu. To nisam prihvatio. U kasnijem razgovoru sa sinovima od strica saznao sam da je k-dir specijalaca MUP u Vukovaru Matković Martin, por. iz Postojne, pešadinac koga poznajem i kada sam tražio da nas spoje rekli su mi da to nije moguće i da je zauzet. On se skinuo iz JNA u decembru 1990. g. i rekao da će biti trgovački putnik, pa sam mislio da ga pitam kakvom se to trgovinom bavi. Dalje su mi rekli da je k-dir specijalaca u Županji Matković Zoran i da je po nacionalnosti Srbin ali da je došao u MUP Hrvatske, i da se sada trenutno tamo nalazi. Inače moje selo je mešano i nema ekscesa, ali noćne straže daju svi bez obzira na nacionalnost i to zajedno, a šef za te straže je neki Magdić koji to raspoređuje. Ne rade ništa i sve će im propasti od poljoprivrede. Primetio sam da su ovi MUP-ovci naoružani kalašnjikovima i češkom zbrojovkom, a ja četnike nisam video i neznam čime su naoružani."

Ocena i mišljenje:

R. je ovu priču na pitanja i podpitanja ovog OB više puta ponavljao i počinjao iz početka, tako da smatram da R. nije bio u vreme događaja u Borovu Selu nego da je on to čuo i da priča tako, mada mislim da je imena koja je dao da su tačna jer verovatno i u selu znaju za njih. R. sagledavamo u okviru POR-a zbog istupanja sa pozicija hrvatskog nacionalizma i kroz čitav njegov razgovor i IR nisam primetio niti uočio niti ijednu osudu ponašanja niti MUP-ovaca niti četnika za koje kaže da ih nije ni video. Treba imati na umu i to da se radi o čoveku slabijih intelektualnih mogućnosti i pomalo iskompleksiranoj osobi koja je sa ovom pričom verovatno htela da se nađe u centru pažnje među starijima, a inače su ga starijine i od ranije ismijavale zbog njegovih "gluposti". ■

GROBNA TIŠINA

Jedino tišina ostaje
poslije večernih zvona.
Još jedan hrvatski sin
usnuo je zauvijek.
Spava pod rodnom
grudom, slavonskom.
Tišina bez zvijezda
njegove snove traži.
Zabija se još jedan križ
u ispaćenu zemlju slavonsku.
Noć se nadvila, tišina vlada
i miluje usnulo cvijeće.
I šuma plače
suzama hrastovim.
Jedino se vrisak živih
prolama Vukovarom
zbog smrti sokola.

Ivica ORŠOLIĆ- IVA
Županja

Poziv na suradnju

Pozivamo čitatelje zainteresirane za objavljivanje kratkih priča i pjesama domoljubne tematike u Hrvatskom vojniku da nam ih pošalju na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za odnose s javnošću i informiranje, Odjel hrvatskih vojnih glasila (za rubriku Pozdrav domovini), Stančićeva 6, 10 000 Zagreb ili na e-mail: hrvojn timer@morh.hr

Prijatelj

Vrlo često ljudi u komunikaciji znaju jedni druge oslovljavati s "prijatelju". Jednako tako dok razgovaraju o zajedničkom poznaniku znaju reći da im je prijatelj. Događa se i to da se netko nekome želi dodvoriti pa mu se predstavlja prijateljem. Usudujem se reći da se riječ prijatelj, kao uostalom i riječ ljubav, čak prečesto izgovara te da se izgovara i onda kada sadržaj ne odgovara do kraja istini. Bilo bi uistinu lijepo kad bi se za svaku osobu koju poznajemo i s kojom se družimo moglo reći da nam je prijatelj; bilo bi više nego lijepo da smo jedni drugima stvarno prijatelji, ali stvarnost je, na žalost, malo drukčija i čini mi se da bismo svi izgovarajući riječ prijatelj trebali biti malo oprezniji.

U prošlonedjeljnom evanđelju Isus nam otkriva neke značajke prijateljstva govoreći svojim učenicima: "Vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga." No, da bi došao do ovih riječi Isus je najprije izustio: "Veće ljubavi nitko nema od ove da tko život svoj položi za svoje prijatelje. Vi ste prijatelji moji ako činite što vam zapovijedam."

Prijateljstvo, dakle, nije obična riječ. Pozivajući se na Isusove riječi dolazimo do zaključka da prijateljstvo proizlazi iz spremnosti da se položi i život za prijatelje, odnosno iz ispunjavanja Isusove zapovijedi da ljubimo jedni druge kao što nas je on ljubio. On je svoju ljubav prema nama posvjedočio žrtvujući svoj život za nas te nam se zbog toga i predstavlja za prijatelja i spada među rijetke osobe koje nam se s punim pravom mogu obratiti kao prijatelju. Kad Isus izgovara ovu riječ, onda ona za njega nije olako izgovorena fraza, floskula. Ova riječ kod njega ima najveću težinu. Prijatelj je onaj koji ima povjerenja u nas i koji nam priopćuje bitne stvari ("vama priopćih sve što sam čuo od Oca svoga") i koji nas bezrezervno ljubi ("život svoj položi za svoje prijatelje"). Uostalom, on to nije samo rekao već je to javno posvjedočio i potvrdio. Gotovo sve vrijeme svoga javnog djelovanja posvetio je upućujući sve, a svoje prijatelje osobito, u ispravnost življenja ("vi ste prijatelji moji ako činite što vam zapovijedam", a zapovijed je povezana sa željom da "ljubimo jedni druge kao što nas je on ljubio") i u konkretan primjer iskazivanja prijateljstva (žrtvovanja do križa).

Dok promatram takav Isusov prijateljski odnos prema nama, mogu ustvrditi da je On istinski prijatelj. Njegovo prijateljstvo prema nama nije se zaustavilo na poukama (koje su bitne), na pozivu da ispunjavamo najvredniju zapovijed ("ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio"), već on ide do kraja. Svoje prijateljstvo potvrđuje ljubavlju, žrtvom, životom. On se ne "izvlači" kad nam treba, ne traži isprike da nam ne može pomoći, ne poziva se na kojekakve zapreke, već naprotiv, život svoj polaže za svoje prijatelje.

Razmišljajući o Isusu prijatelju, prisjećam se izreka o prijateljstvu koje sam davno bilježio u svoj rokovnik: "S prijateljem uza se nijedan put nije predug" (japanska) ili "Istinske prijatelje teško nalazimo, još teže ostavljamo, a najteže zaboravljamo", te "Istinski prijatelji dolaze nas posjetiti u blagostanju kad su pozvani, ali u opasnosti dolaze nepozvani".

Isus reče da sve što nam je govorio - govorio je iz želje da njegova radost bude u nama i da naša radost bude potpuna. Ako želimo živjeti radosno, prionimo uz prijateljstvo s Isusom i ostvarimo plodove prijateljstva s njim. Kaže da nas više ne zove slugama, već nas naziva svojim prijateljima. U ova, kako ih neki nazivaju, teška vremena, ako nam je išta potrebno onda su to pravi prijatelji. Pa da ne bismo bili sluga ("više vas ne zovem slugama"), budimo radije prijatelji. Isus nas je poučio što prijateljstvo jest i kako stvarno biti prijatelj. Na tu temu progovorio je i papa Josef Ratzinger i svoja razmišljanja sročio u knjizi "Nazvao sam vas prijateljima", za koju izdavači kažu da je svojevrsna naznaka idejnog programa pontifikata Benedikta XVI. Neka, stoga, Isusova pouka i Ratzingerove riječi ne ostanu mrtvo slovo na papiru, već gradimo međusobno takva prijateljstva u kojima smo spremni uistinu žrtvovati se jedni za druge. Tada će riječ prijatelj, izgovorena iz naših usta, zvučati vjerodostojno.

Žarko RELOTA

BIBLIOTEKA

Angela Lambert
Izgubljeni život Eve Braun
Naklada Ljevak, Zagreb, 2007.

Kako je devetnaestogodišnja djevojka iz srednje građanske klase u Münchenu postala Hitlerovom ljubavnicom i zašto joj je Hitler ostao vjeran do smrti? Je li ga privlačila samo seksualno, politički ili svojom jednostavnošću? Ili ju je uistinu volio?

Evu Braun smatralo se rasistkinjom, ali i prostodušnom ženom koja je sve vrijeme provodila kupujući. Njezin ju je osobni vozač prozvao "najnesretnijom ženom u Njemačkoj". Hitler ju je ponižavao u javnosti, a žene vodećih nacista, s kojima je živjela u čuvenom Berghofu, prezirale su je i ogovarale. No, sve što je Eva željela bilo je dijete s voljenim čovjekom, a ne luksuzan život s moćnikom, jer, kako je posvjedočio Hitlerov glavni arhitekt Albert Speer, njezina je ljubav prema Hitleru bila neupitna, što dokazuje i svojevoljni odlazak u smrt s njime.

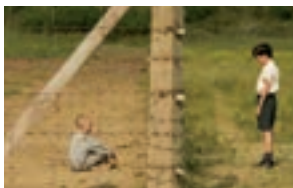
U ovoj prvoj biografiji Eve Braun prevedenoj u nas, Angela Lambert upustila se u detaljno istraživanje Evine prošlosti te prikazala njezin fascinantan i neobičan odnos s Hitlerom, koji su muški povjesničari uvijek zanemarivali. Koristeći se dokumentima o Evinoj obitelji i intervjuirajući njezine preživjele rođake, autorica je napravila korak naprijed u otkrivanju Evina izgubljenog života.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Dječak u prugastoj pidžami

- američko-britanska ratna drama
- trajanje: 94 minuta
- redatelj: Mark Hermann
- distributer: Continental film
- glume: Asa Butterfield (Bruno), Jack Shanlon (Shmuel), Vera Farmiga (majka)

Osmogodišnji Bruno sin je nacističkog časnika, čije će promaknuće čitavu obitelj preseliti iz udobnosti doma u Berlinu u zapuštenu provinciju, gdje nema nikakve zanimacije za usamljenog dječaka ni društva za igru. Smlavljen dosadom i pokrenut znatiželjom, Bruno ignorira majčine opetovane naputke da ne zaviruje u stražnje dvorište "farme" koja se nazire u blizini. Ondje susreće Shmuela, dječaka svojih godina, koji živi u stranom, paralelnom svijetu s druge strane bodljikave žice. Brunin susret s dječakom u prugastoj pidžami vodi ga od nevine naivnosti u svijet osviještene realnosti odraslih, a njegovo prijateljstvo sa Shmuelom prerasta u odnos s razornim posljedicama...

Film pruža jedinstven pogled na posljedice predrasuda i mržnje te nasilja nad nedužnim ljudima za vrijeme rata, posebno nad djecom. Viđeno očima osmogodišnjeg, maštovitoga njemačkog dječaka, koji je debelo zaštićen od ratne stvarnosti, svjedoci smo zabranjenog prijateljstva koje se razvija između njemačkog i židovskog dječaka. Iako ih fizički odvaja ograda od bodljikave žice, životi te dvojice dječaka neizbježno se povezuju. Svim akterima filma *Dječak u prugastoj pidžami* bilo je jasno da snimaju izmišljenu priču, a ne dokumentarni film. No, budući da je priča djelomično utemeljena na povijesti, posvećena je golema pozornost da se oda počast povijesnom kontekstu. Iako donosi nesretnu priču, glavna je poruka filma da se djeca maštom mogu izdignuti iznad kulturnih razlika i identiteta te zanemariti nametnute povijesne okvire i zlo doba...

Leon RIZMAUL

VREMEPLOV

27. svibnja 1941.
**Potopljen njemački
bojni brod Bismarck**

Ponos njemačke brodogradnje, bojni brod Bismarck, porinut je u veljači 1939. u Hamburgu. Bio je to najveći bojni brod onoga doba na svijetu, dugačak 250 metara i težak 49 tisuća tona te naoružan s osam velikih topova. Nacistički vođa Hitler polagao je velike nade u njega i slične brodove u borbi protiv britanskih postrojbi. Britanci su stoljećima bili nepobjedivi na moru, a među najvažnije njihove pobjede ubraja se slom velike španjolske armade u XVI. stoljeću i razbijanje Napoleonove flote na prijelazu iz XVIII. u XIX. stoljeće. Na početku II. svjetskog rata Britanci su pažljivo kontrolirali vodene rute kojima se može izići na Atlantski ocean, jer su veliki bojni brodovi poput Bismarcka na otvorenom oceanu vrlo teško uhvatljivi, a Nijemci su željeli ometati prekoceanske trgovačke rute. U proboj prema Atlantiku Bismarck je krenuo u proljeće 1941. iz glavne baltičke luke Gdinje. Za opskrbu gorivom i materijalom još prije toga je na Atlantik upućeno nekoliko tankera i manjih brodova. Britanski su špijuni doznali za isplovljivanje i gotovo cijela britanska flota krenula je u potragu. Otkriven je nedaleko od Islanda i Britanci su sve raspoložive brodove usmjerili prema njemačkom gigantu. U odlučujućoj borbi Bismarcku su se suprotstavili krstarica Hood i bojni brod Prince of Wales. Bismarck je potopio Hood, a od 1421 člana posade preživjela su samo trojica. Nekoliko puta je pogodio i Princea of Wales, koji se povukao i oštećen se vratio u luku. Prije povlačenja, Prince of Wales je oštetao Bismarcka i uzrokovao istjecanje goriva iz broda. Bismarck je žurno krenuo prema francuskoj luci St. Nazaire, no britanske krstarice su ga pratile i povremeno napadale. Posljednji obračun dogodio se 26. svibnja, kad su ga napala tri ratna broda uz potporu iz zraka. Bismarck je potonuo idućeg dana jugozapadno od irske obale, na svojoj prvoj borbenoj zadaći. Olupinu najvećeg ratnog broda II. svjetskog rata pronašao je 1989. američki istraživač Robert Ballard u Atlantskom oceanu, na dubini od gotovo pet kilometara.

22. svibnja 1992. – Hrvatska primljena u Ujedinjene narode

23. svibnja 1618. – počeo Tridesetogodišnji rat

23. svibnja 1990. – JNA oduzela oružje Teritorijalnoj obrani RH

25. svibnja 1944. – desant na Drvar

27. svibnja 1994. – Solženjicin se vratio u Rusiju

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Akwareli u Galeriji "Zvonimir"

U Galeriji MORH-a "Zvonimir", Bauerova 33 u Zagrebu, 25. svibnja u 19 sati otvara se izložba AKVARELI bojnice Kate Jelovčić. Izložba je organizirana u prigodi Dana OSRH-a i Dana HKoV-a, a može se razgledati radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati.

Davor PURIĆ

Bomba s Ravnica

Na lokaciji naselja Ravnice u Zagrebu u prosincu 2007., prilikom iskopa za gradnju stambene zgrade, na dubini od sedam metara pronađena je avionska bomba. Ona je peta u nizu bombi koje su pronađene na istom mjestu.

Pronađene bombe posljedica su savezničkih bombardiranja Zagreba, posebno

Zbirka: Ubojna sredstva
Naziv: Avionska bomba
Mjesto izrade: Sjedinjene Američke Države
Vrijeme izrade: 1941. - 1944.
Težina: 250 kg

vojnog aerodroma na Borongaju i željeznog ranžirnog čvorišta uz aerodrom. Kako se bomba nalazila u sloju gline, izvrsno je sačuvan originalni tekst na njoj kao i prsteni za označavanje.

Susretljivošću Ravnateljstva MUP-a i ekipe za protueksplozijsku zaštitu, bomba je u veljači 2008. prevezena na poligon Slunj, gdje je obavljena njezina delaboracija.

HRVATSKI VOJNIK

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
 SLUŽBA ZA ODNOS E S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
 Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić (mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir (marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr), Domagoj Vlahović

Lektorice: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić, Milenka Pervan Stipić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotograf: Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Vjesnik d.d., Slavenska avenija 4, Zagreb

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojn timer.hr, e-mail: hrvojn timer@morh.hr

Naklada: 5400 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2009. Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojnomu nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

world.guns.ru

U ovoj rubrici često se bavimo stranicama koje su posvećene naoružanju, ali se vrlo rijetko zaputimo na istok. Ovaj put to ćemo učiniti predstavljanjem stranice world.guns.ru. Stranica je privatna i osnovao ju je Rus Maksim Popenker, koji je autor nekoliko knjiga o naoružanju i objavljivao je i u Rusiji i u inozemstvu. Svoju web-stranicu predstavlja kao **enciklopediju naoružanja i streljiva XX. i XXI. stoljeća**, dakako ručnog. Već letimični pregled navodi nas na pomisao da je stranica prilično detaljna i da su informacije dostojno popraćene tehničkim podacima, objašnjenjima i fotografijama. Često pristižu i novi tekstovi, ali nisu ograničeni samo na tehnološke novotarije nego i na neka oružja koja su u povijesti stekla slavu.

D. VLAHOVIĆ

★ THE EXPERT'S CHOICE ★

Danner®

PURSUIT GTX

★ BUILT FOR TEMPERATE
CONDITIONS.

★ BUILT FOR
HOT CONDITIONS.

PURSUIT DXTVENT

STRIKER™ II ASSAULT

★ BUILT FOR COOL
CONDITIONS.

NOVI MODELI
VODEĆEG SVJETSKOG PROIZVOĐAČA
TAKTIČKE OBUĆE

DXTVENT

KROKO
INTERNATIONAL
WWW.KROKO.HR